

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Bonae, Eminentissimi S. R. E. Titulo S. Bernardi
Ad Thermas Cardinalis Presbyteri Opera Quotquot
hactenùs separatim edita fuerê Omnia**

Bona, Giovanni

Antverpiae, 1677

IV. De Gula. Ejus mala & remedia. Quae sint indicia devictae gulae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10805

tibi lis foret, omnis cogitatio tua, omnis sermocinatio circa illam occuparetur; nec subsidia parare cessares, ut pro te Judices sententiam ferrent: extremo autem iudicio imminente, è quo pendet aeternitas, rides, nugaris, peccas, in aeternum periturus? Ah! desine tandem insanire, & à vitis emergens, sic forma quotidie animum, tamquam ad extremum ventum fit. Vera philosophia hæc est, quam maximè fieri potest, hanc animam è corpore educere, & separare.

7. Hoc sit negotium tuum, hoc otium; hic labor, hæc quies, subducere te tempori, & immergere aeternitati. Fixum semper & immobile stat, quod in jura transit aeternitatis. Avarus epulo aquæ stillam post tot sæcula adhuc petit; & perpetuo mugitu frustra rogabit. Aeternitas est duratio semper præsens, nunquam sine suspirio, & horrore nominanda: est rota quæ semper volvitur: est juge, interminatum, semperque inchoans principium. Seria ejus cogitatio mundi delictis miscet absynthia; lethali que mærorum attonitos homines, ac veluti sideratos, dejicit. Hæc animam rebellem domat, & curis inanibus indormiscentem excitat ad virtutem: hæc famem, & sitim condit: hæc omnem laborem facilem, jucundum omnem dolorem, omnem poenam suavam, & brevem esse persuadet. Impleantur numericis notis ingentia cæli spatia, quacunque in immensum protenduntur. Quis præter Deum poterit hanc propemodùm infinitam numerorum seriem exprimere? Hi tamen numeri innumerabiles nec initium quidem aeternitatis sunt. Tot anni, tot sæcula labantur, quot sunt in illis unitates; nondum aliquid de aeternitate decessit. Nondum pervenerunt ad desperatissimæ aeternitatis initium infelicissimi mortales, qui perpetuo inferni incendio cruciantur. Ad hanc considerationem si non horrescis, si vitam seridè non emendas, quovis saxo durior es.

C A P U T I V.

De Gula. Ejus mala, & remedia. Quæ sint indicia devictæ gula.

1. Primum tibi certamen adversus gulæ vitium ineundum est, quæ pabulum cæteris subministrat. Morti corporis & animæ nos gula iniciavit. Primi enim parentes nostri, pomi

interdicti esu omnes homines, antequam gignerent, peremerunt. Nunc eadem animarum hostes utuntur; ut enervato omni vigore nos proterant, & conculcent. Hinc stupor, languor, & tædium: hinc scurrilitas, loquacitas, dissolutio: hinc immunditia, rixæ, contentiones: hinc mentis hebetudo, destructio omnium virtutum. Hinc rei familiaris profusio: hinc egestas: hinc longa morborum series, & ipsa denique mors, graviore ciborum sarcinâ accelerata. Pauci sunt infirmi, quos gula ad aegritudinem non adegerit. Nam si noxiis humoribus, ex nimio cibo, & potu congestis, careat corpus, tentari quidem à morbo, sed non subigi possit. *Plures occidit gula, quàm gladius.*

2. O vilissimam ventris servitutem, ô inexplebilè cupiditatem! Modicum tibi corpus natura præbuit; vincis tamen vastissimorum, & edacissimorum animalium aviditatem. Taurus paucorum jugerum pascuis impletur; una sylvæ plures nutrit elephantos: tibi angustus est Orbis; non sufficit ventri tuo, quicquid volat in aere, quicquid natat in undis, quicquid latet in sylvis. Aspice potentum culinas, & concursantes inter tot ignes coquos: vide fervorum, & ancillarum sudantem cohortem: vide stragem animalium, & natantia vino penuaria: observa, quanta sollicitudine argentum ordinant pueri; quantâ arte disponunt ferula, inferunt patinas, scindunt aves: quantâ celeritate discurrunt ad ministeria, Vix credes unam esse domum, cui tot Consulium, & Regnorum vina promuntur; cui mensæ tanto tumultu apparantur. Non præcipio ut subtrahas ventri alimenta. Contumax est; non potest vinci, quotidiano indiget cibo. Verùm latet hic dolus, & subtilissimus concupiscentiæ laqueus; quo sæpe anima irretitur, obtentu necessitatis, negotium obumbrans voluptatis. Vis scire, quàm parvo fames extinguitur? Te ipsum numera, metire corpus, stomachum consule. Scies, non esse necessarium, quod mensuram excedit. Naturæ pauca sufficiunt, luxuriæ nihil.

3. Fames non est ambitiosa; contenta desinere, quo desinat non quærit. Elapso momentaneo palati iudicio, non suavibus sapit pretiosum, quàm vile. Si esuris, edendum est: si sitis, bibendum. Sed utrùm panis plebejus sit, an siliagineus: utrùm aqua ex proximo amne excepta, an multâ nive refrigerata, nihil pertinet ad naturam. Hoc unum illa jubet, sedari famem, sitim extingui. Pisces è supero, inferoque mari,

à flu-

à fluviis, & lacubus evocati, detractæ è celo aves, ereptæ è sylvis feræ, diversa vini genera, & omnia Apicii condimenta, infelicis luxuriæ tormenta sunt. Epicurus sobrium victum voluptatis gratiâ commendat: nihil est enim tam lautum, quod nausea non reddat insipidum; nihil tam insuave, quod delicatum non faciat fames. Vis omnem cibi & potus superfluum curam abjicere? exitum specta. Citò morieris, & corpus istud, tanta epularum varietate nutritum, foedis vermibus pabulum erit. Considera, quali convivio te escam præparas; & sic carnem nutri, ne mentem opprimas. Cibo utere, qui parabilis sit, & ubique occurrens, nec patrimonio gravis, nec valetudini. Magna pars libertatis est, bene moratus venter, & patiens contumeliæ. Multa quam supervacua essent non intelleximus, nisi cum deesse coeperunt. Eget corpus alimoniâ, non cupiditatis, aut lautitias.

4. Non est autem quòd te laudes, si contempseris superflua. Tunc laudabilis eris, cum contempseris necessaria: cum tibi persuaseris, fordidum panem ad victum; modicum vinum & debile, vel aquâ debilitatum, ad potum satis esse: cum didiceris, herbas non tantum pecori, sed homini quoque nasci. Tunc te admirabor, cum solam necessitatem, ac virium reparationem, Deique gloriam, in cibo sumendo spectabis: cum lautiores epulas, & magnatum convivium contempseris: cum invitus ad mensam accedes, sicque alimenta sumes, quemadmodum pharmacum ægroti: cum voluptatem gustus, quia tolli non potest, compescere & moderari studueris: cum tibi molestum fuerit, quidpiam delicatius, valetudine exigente, accipere: cum verâ denique mentis & corporis puritate imbutus fueris. Non enim in corporis attenuatione probatio abstinentiæ sita est, sed in perfectione castitatis.

C A P U T V.

De Luxuria. Quàm turpe sit hoc vitium. Quam facilis in id lapsus, & quomodo evitandus. Voluptas animi sectanda, que solida est.

1. **N**ullum vitium isto turpius: nullum, de quo magis erubescamus. Vel nudum ipsius nomen non carere ignominia edixit Apostolus, præcipiens, ut, quæ hujusmodi sunt, nec nomi-

nentur in nobis. Hinc ille pudor, quo solent ingenui ac probi homines affici, si semel admissum aliquod immunditiæ peccatum aliis innocuisse suspicentur. Hinc lubricos adolescentiæ errores quidam in secretissimo penitentiæ tribunali ministro Christi abscondunt, æterna potius tormenta, cum æterno dedecore, subire post mortem eligentes, quàm imaginariam hujus vitii infamiam in hac vita. Huic autem limo infixus vix emergit. Conclamata est ejus salus, quem hæc lues infecit. Quid enim possunt ad hoc humanæ vires? *Nemo potest esse continens, nisi Deus det.*

2. Primum itaque hujus morbi remedium, fervens ad Deum oratio est, ut ipse te sanet & præservet, qui solus potest. Tum impuris cogitationibus resistere in ipso accessu oportet, eâ celeritate, quâ ignitum carbonem excutis à vestimento. Væ tibi, si te semel dimiseris ad aliquid quantumvis minimum in hoc genere deliberandum. Proxima deditio est arx, cujus gubernator incipit cum hoste miscere colloquia. Omnis item præcidenda pravitate occasio ab otio, à gula, ab omni specie impura, à malorum convictu, & societate: nec quidquam in hac lucta negligendum. Sunt etiam in justis quædam hujus vitii reliquiæ, omnino extirpandæ: est latens quidam serpentis sibilus: sunt quædam affectuunculæ; quæ tametsi malæ non sint, sunt tamen principia peccatis præludentia, quibus sensim sine sensu fascinata mens, nisi statim abruptas, adhærebit. Nunquam magnus eris, si hæc minima spreveris. Magna à parvis initium sumunt.

3. Ante omnia cavendum, ne te nimia tui fiducia decipiat. Quisquis non timuit, jam lapsus est. Quot & quales viri post confessiones, & victorias; post signa & magnalia, incauto fœminæ aspectu, corruerunt? Non afferro hic Samsonis, Davidis, & Salomonis, toties decantata exempla. Sunt alia recentiora, & quotidiana. Et ut desint aliena, habes tu ipse in te, unde erubescas; unde discas, non altum sapere, sed timere. Nonne extremæ dementiae est, inter tot omnium ætatum & gentium documenta adhuc aliquid audere, & non vitare discrimen? sed hæc est semper humanæ pervicaciæ incredulitas, ut nunquam credat alios cecidisse, nisi & se viderit interire. Facta est mulier à Deo adiutrix viri; sed dolo serpentis personam sumit hostilem. Nihil in illa, nisi quod feriat, quod urat, quod interficiat. Nulla est hyæna, nullus basiliscus, qui cum illius voce & oculis conferri possit. Ah! fuge ejus aspectum; fuge colloquium,